

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 45/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om utvecklande av ordnandet av social- och hälso- vården åren 2011—2014

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 januari 2010 en proposition med förslag till lag om utvecklande av ordnandet av social- och hälsovården åren 2011—2014 (RP 328/2010 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att förvaltningsutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Päivi Salo och programchef Juha Teperi, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringsråd Auli Valli-Lintu, finansministeriet

- överdirektör Marina Erhola och avdelningsdirektör Markku Pekurinen, Institutet för hälsa och välfärd
- direktör Jussi Merikallio, Finlands Kommunförbund
- stadsdirektör Lauri Lamminmäki, Kouvola stad
- biträdande stadsdirektör Aulis Laaksonen, Björneborgs stad
- professor Aimo Rynänen.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira
- Samkommunen Södra Savolax sjukvårdsdistrikt
- Peruspalvelukuntayhtymä Kallio.

PROPOSITIONEN

I proposition föreslår regeringen en temporär lag om utvecklande av ordnandet av social- och hälsovården åren 2011—2014. I lagen finns bestämmelser om de allmänna mål för att förbättra strukturerna i anslutning till ordnandet av social- och hälsovården. Med stöd av lagen har man för avsikt att genomföra regionala försök med att ordna social- och hälsovården som kommuner och samkommuner kan ansöka om att få delta i. Dessutom har lagen bestämmelser om special-

projekt till stöd för att utveckla ordnandet av social- och hälsovården. Projekten genomförs i samarbete mellan kommunerna samt social- och hälsovårdsministeriet och de ämbetsverk och inrättningar som lyder under det. Samtidigt föreslås det bestämmelser om rätten för de områden som deltar i försöken att frångå vissa bestämmelser om ansökan om statsunderstöd och om behandlingen av klient- och patientuppgifter inom social- och hälsovården. Lagen avses träda

i kraft så snart som möjligt. Det är meningen att lagen ska gälla till utgången av 2014.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med utgångspunkt i lagen om en kommun- och servicestrukturreform (169/2007) har det startat en viktig reformprocess för att omorganisera den kommunala servicen. Med hjälp av strukturprojektet har bland annat den kommunala social- och hälsovården setts över. Reformarbetet kommer att fortsätta utifrån lagen till och med 2014. För att ytterligare stärka en sammanhållen social- och hälsovård behandlar utskottet proposition RP 268/2010 rd.

Syftet med det aktuella lagförslaget är att möjliggöra regionala försök inom social- och hälsovården. Både kommuner och samkommuner ska kunna delta. I utlåtandet om propositionen om hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) uttryckte utskottet en positiv inställning till försöken (FvUU 27/2010 rd).

I den föreslagna lagen anges målen för organisationen av social- och hälsovården strängt taget med samma innebörd som i 2 § i den nya hälso- och sjukvårdslagen, även om formuleringarna är lite annorlunda. Enligt förslaget ska social- och hälsovårdsministeriet, ämbetsverken och inrättningarna under ministeriet och de kommuner och samkommuner som godkänns för ett regionalt försök samarbeta om en bättre organisation av social- och hälsovården. Utskottet vill påpeka att de regionala försöken inte innefattar några nya betydande befogenheter och lagförslaget har på det hela taget ett mycket magert innehåll. Social- och hälsovårdsministeriet har redan tidigare projektmedel som har använts till liknande utvecklingsarbete. Både hälso- och sjukvårdslagen och lagen om en kommun- och servicestrukturreform innehåller bestämmelser om liknande utvecklingsmål som den lag som nu föreslås om försök. Dessutom vill utskottet göra social- och hälsovårdsutskottet uppmärksam på lagrubriken som talar om att utveckla social- och hälsovården. I själva verket handlar det om ett

regionalt avgränsat och tidsbegränsat försök utan nya befogenheter.

Det är inget ont med att skaffa erfarenheter av hur social- och hälsovården kan organiseras bättre. Tidigare försök med förvaltningsreformer, exempelvis försöket med frikommuner, har genererat bestående, konkreta och fungerande förändringar. Enligt vad utskottet har erfärut kommer ministeriet i en första fas att bara ta med fem stadsregioner trots att ett område med sammanlagt sexton kommuner och samkommuner har uttryckt intresse. Utskottet menar att fem regioner inte ger tillräckligt varierad information om olika typer av områden. Försöket måste alltså bredas och omfatta alla intresserade regioner. Ministeriet, Institutet för hälsa och välfärd och försöksområdet bör i förekommande fall tillsammans precisera försöksplanerna för att målen ska bli mer konkreta.

Social- och hälsovården spelar en stor roll för att förbättra invånarnas hälsa och välfärd och upprätthålla deras funktionsförmåga. Att det är en viktig sektor framkommer inte minst i de offentliga finanserna, men också i hela samhälls-ekonomin. Social- och hälsovården står för 50—60 procent av kommunernas utgifter. I takt med att befolkningen åldras ökar behovet av tjänster och därmed också kostnadstrycket. Följaktligen är det av största vikt att vi har en sammanhållen social- och hälsovård, att primärvården och den specialiserade sjukvården integreras mer, att välfärd och hälsa stötts på ett organiserat sätt och att servicen tar avstamp i människornas behov. Minst lika viktigt är det att komma fram till en lösning för hur tjänsteproduktionen ska finansieras. De exempel på god praxis som kommer fram måste nyttiggöras effektivt. Det får inte bli så att de administrativa lösningarna spelar den största rollen. I stället är det tjänsterna, det vill säga hög kvalitet och tillgång i hela landet, som är viktigast.

Utlåtande

Förvaltningsutskottet meddelar

att social- och hälsovårdsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors den 17 februari 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Antti Rantakangas /cent
vordf. Tapani Mäkinen /saml
medl. Marko Asell /sd
Maarit Feldt-Ranta /sd
Juha Hakola /saml
Heli Järvinen /gröna
Pietari Jääskeläinen /saf

Oiva Kaltiokumpu /cent
Elsi Katainen /cent
Timo V. Korhonen /cent
Outi Mäkelä /saml
Petri Pihlajaniemi /saml
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.